PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 226 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa, 2 października 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 28.IX. donoszą, iż delegacja Łańcuckiego rozpocznie w najbliższych dniach nową podróż po terytorjum Z. S. R. R. Prezes delegacji Otto Matz oświadczył współpracownikom pisma, iż delegaci zwiedzili komunę b. przestępców kryminalnych przy st. Bołszewo i przekonali się, iż, przestępcy ci żyją w lepszych warunkach, niż robotnicy i chłopi w Polsce. Członkini delegacji Borowiak zwróciła uwagę na wspaniałe wyniki sow. polityki oświatowej na Białorusi. Członek delegacji, socjal - demokrata niemiecki Hunker oświadczył, iż przekonał się podczas pobytu w Z. S. R. R., iż w państwie sowieckiem nie istnieje ucisk narodowościowy.

Rewolucja i kultura Nr. 16. w art p. t. „Propaganda w przyszłej wojnie" (Blumentala) omawia stosunek wojskowych publicystów „burżuazyjnych" do zagadnienia propagandy podczas wojny i kilkakrotnie wspomina przy tej okazji o stosunkach polsko - sowieckich. Oświadczając, iż burżuazja zawczasu szykuje się do przygotowania terenu przyszłych działań wojennych, pismo twierdzi, iż Polska przeprowadza w przewidywaniu przyszłej wojny „szeroko i głęboko przemyślany manewr polityczny", który polega na urzeczywistnieniu programu polityki narodowościowej, zatwierdzonego przez tajną konferencję w Landwarowie w sierpniu 1928 r., odbytej z okazji połączenia „Strzelca" i związku Legjonistów w jedną faszystowską organizację. Program ten polega na próbach powierzchownego usunięcia najbardziej rażących bolączek w dziedzinie stosunków narodowościowych w Polsce. W tym celu wysuwane jest hasło federalizmu, dokonywane są pewne posunięcia w dziedzinie samorządu gospodarczego i narodowościowego. Powyższy plan faszyzmu polskiego stanowi klasyczny przykład tego, iż burżuazja polska czegoś się nauczyła i usiłuje należycie przygotować się do przyszłej walki z ZSRR. Pismo jest jednak zdania, iż organiczne wady państwa burżuazyjnego utrudnią Polsce opanowanie nastrojów mniejszości narodowych, ograniczając wpływ państwa polskiego do klas posiadających tych mniejszości, jak również, iż istniejąca inercja nacjonalistycznych tendencji w życiu państwowem Polski będzie tamować urzeczywistnienie programu „piłsudczyków". W dalszym ciągu artykułu pismo omawia osadnictwo polskie na ziemiach wschodnich jako akcję, skierowaną przeciwko ZSRR. i twierdzi, iż liczba osad wojskowych Polaków, która równa się obecnie 8.000 doprowadzona będzie wkrótce na podstawie uchwały „tajnej konferencji w Landwarowie" do 23.000.

Izwiestja 27.IX. ogłaszają treść przemówienia Woroszyłowa na posiedzeniu sowietu miejskiego w Mińsku. Omawiając sytuację międzynarodową Z. S R. R., mówca zarzucił Polsce „niejednokrotne prowokowanie Z. S. R. R.".

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 27.IX. donoszą w depeszy z Warszawy (Bratina), iż zatarg między rządem a PPS. stanowi najbardziej aktualne wydarzenie w życiu politycznem Polski. Lewica domaga się potępienia Niedziałkowskiego, który miał upoważnić marsz. Daszyńskiego do rozmowy z marsz. Piłsudskim. „Kurjer Poranny" podaje, iż według posiadanych przez rząd wiadomości opozycja sejmowa postanowiła spowodować w Warszawie ogólny strajk demonstracyjny. Jako pretekst do tego strajku wykorzystane ma być żądanie robotników miejskich o podwyżkę płac.

LITWA A Z. S. R. R.

Izwiestja 27.IX., omawiając w art. Wiktora utworzenie rządu Tubelisa oświadczają, iż rząd ten składa się przeważnie z byłych ministrów w rządzie Woldemarasa. Rząd nie ogłosił narazie żadnej deklaracji, lecz widać ze wszystkiego, iż zmiana na stanowisku premjera nie spowoduje żadnych poważnych zmian w kierunku polityki wewnętrznej i zewnętrznej rządu Litwy. Dymisja Woldemarasa, z pewnością chwilowa, stanowi wielkie wydarzenie w życiu Litwy, lecz nie zmienia polityki Litwy, gdyż władza pozostaje w ręku faszystowskiej partji „tautininków". W faszystowskim ustroju państwowym Litwy nie nastąpi w najbliższej przyszłości żadna zmiana i porozumienie partji rządowej z jakąkolwiek inną partją nastąpić może jedynie na podstawie kapitulacji tej innej partji przed partją rządową.

Przechodząc do omówienia stosunków polsko-litewskich pismo oświadcza, iż dymisja Woldemarasa wywołała w Polsce wielką radość. Sądzono, iż dymisja rządu litewskiego rozpoczyna okres wewnętrznego zamętu na Litwie. Po otrzymaniu w Warszawie wiadomości o niezmienionym kierunku polityki za-

granicznej rządu litewskiego nastąpiło rozczarowanie. Niema podstaw do przypuszczania, aby nowy rząd Litwy sprzeniewierzył się pokojowym tendencjom dotychczasowej polityki litewskiej i dał Polsce okazję do napadu na Litwę. Jedynie w wypadku poważnego zakłócenia porządku na Litwie wystąpienie Polski byłoby nieuniknione. W stosunkach między Litwą a Z. S. R. R. nie nastąpią z pewnością żadne zmiany.

ANGLJA A Z. S. R. R.

Izwiestja 28.IX. podają z Londynu, iż Dowgalewski odmówił poczynienia jakichkolwiek oświadczeń współpracownikowi aj. Reutera. Wbrew tej odmowie ajencja ta ogłosiła komunikat, w którym podała, iż Dowgalewski ma rzekomo zapatrywać się optymistycznie na przebieg rokowań.

Izwiestja 28.IX. ogłaszają przemówienie Rykowa na pierwszym zjeździe sowietów moskiewskiego obwodu. W drugiej części przemówienia omówił Rykow stosunki angielsko - sowieckie, oświadczając, iż polityka konserwatystów angielskich w stosunku do Z. S. R. R. odniosła porażkę. Próby utworzenia bloku przeciwsowieckiego nie dały wyników. Zerwanie stosunków z ZSRR. odbiło się ujemnie na przemyśle angielskim i nie zaszkodziło ZSRR. Nieporozumienie polityki konserwatystów w stosunku do ZSRR. przyczyniło się do sukcesów wyborczych partji pracy. Rząd Mac Donalda doszedł do władzy dzięki programowi, który zawierał, jako jeden z punktów, przyrzeczenie wznowienia stosunków dyplomatycznych z ZSRR. Obecnie rząd angielski zwleka ze wznowieniem tych stosunków dyplomatycznych, gdyż nie chce się narażać konserwatystom, lecz równocześnie prowadzi z Dowgalewskim pertraktacje na temat procedury przyszłych rokowań, które mają nastąpić po wznowieniu stosunków, gdyż pragnie zachować zaufanie robotniczych wyborców. Dowgalewski znajduje się w Londynie w celu omówienia tej procedury. Posiada on ściśle ograniczone pełnomocnictwa i nie może wkraczać w dziedzinę omawiania spornych kwestji, gdyż rząd ZSRR nadal jest zdania, iż omówienie to nastąpić może jedynie po uprzedniem wznowieniu stosunków dyplomatycznych.

CHINY A Z. S. R. R.

Izwiestja 28.IX. donoszą, iż na pograniczu sow.-chińskim wydarzyły się nowe napady żołnierzy chińskich na oddziały armji czerwonej i na obywateli sowieckich. W Charbinie i Mukdenie tworzone są nowe oddziały białogwardyjskie. Z Francji przywieziono do Charbina samoloty wojskowe. W Charbinie ogłoszono nową listę aresztowanych obywateli sowieckich., Lista ta obejmuje 200 nazwisk.

Izwiestja 28.IX. ogłaszają oświadczenia, poczynione przez Rykowa o stosunkach chińsko - sowieckich, na pierwszym zjeździe sowietów obwodu moskiewskiego. Po oświetleniu całego dotychczasowego przebiegu zatargu mówca oświadczył, iż rząd Z. S. R. R. nie zamierza wycofać armji Blüchera z pogranicza, lecz wręcz przeciwnie będzie nadal tę armję wzmacniał. Rząd Z. S. R. R. nie rozpocznie działań wojennych dopóty, dopóki będzie istniała najmniejsza możliwość pokojowego załatwienia zatargu, lecz rząd ten nie przyjmie warunków, stawianych mu przez Chiny, gdyż przyjęcie ich równałoby się kapitulacji rządu sowieckiego przed chińskimi generałami.

Izwiestja 26.IX. ogłaszają treść noty, jaką komisarjat ludowy spraw zagranicznych przesłał 25. IX. rządom w Nankinie i Mukdenie za pośrednictwem ambasady niemieckiej w Moskwie. W nocie tej rząd Z. S. R. R. zwraca uwagę rządów chińskich na wywołane przez oddziały chińskie i białogwardyjskie starcia zbrojne, które się wydarzyły na pograniczu chińsko - sowieckiem między 10. IX. a 23. IX., wylicza 27 wypadków tego rodzaju, oraz oświadcza, że ponownie składa na Chiny odpowiedzialność za ewentualne konsekwencje tych napadów.

Prawda 24.IX. donosi o nowych wypadkach przekroczenia granicy sowieckiej przez oddziały białogwardyjskie oraz o ukazaniu się tych oddziałów w mongolskiej prowincji Barga. Grabieże, których się białogwardziści dopuszczają w tej prowincji, spowodowały postanowienie władz o rozbrojeniu tych oddziałów.

SYTUACJA POLITYCZNA W CHINACH.

Izwiestja 28.IX. donoszą, iż zjednoczone biuro prowincjonalnych organizacyj „Kuomintangu" i biuro zagraniczne „Kuomintangu" wydały odezwę, podpisaną przez Wan - Tsin - Kweja i innych generałów, którzy wystąpili zbrojnie przeciwko Czang - Kaj - Szekowi. W odezwie tej oskarżają zwolennicy lewicy „Kuomintangu" Czang - Kaj - Szeka o wprowadzenie swej osobistej dyktatury w Chinach, o doprowadzenie Chin do rozpaczliwego stanu finansowego i gospodarczego oraz o zdradę interesów państwa i narodu chińskiego. Przeciwnicy Czang - Kaj - Szeka wysuwają hasło bezwzględnej walki z dyktatorem i zastąpienia dyktatury przez ustrój demokratyczny.

SPRAWY WEWNĘTRZNE

ŻYCIE PARTYJNE.

Prasa sowiecka z drugiej połowy września donosi o dymisji prawicowego opozycjonisty, zastępcy komisarza ludowego skarbu Frumkina i o wykluczeniu z partji prawicowego opozycjonisty, b. komisarza ludowego rolnictwa B. S. R. R. Pryszczepowa.

Prasa emigracyjna z drugiej połowy września podaje, iż prezes C. K. K. Ordżonikidze wygłosił na zebraniu partyjnem w Moskwie przemówienie, w którem potępił Bucharyna i oświadczył, iż może go spotkać los Trockiego.

Rul 17.IX. podaje, iż władze partji uwzględniły prośbę Karola Radka o przyjęcie go z powrotem w skład partji. Radek otrzymać ma nominację na kierownicze stanowisko w międzynarodówce komunistycznej.

Poslednija Nowosti 17.IX. podają jako pogłoskę wiadomość o wykluczeniu Łunaczarskiego ze składu bura politycznego partji.

Poslednija Nowosti 22.IX. donoszą, iż w Paryżu ukazał się zeszyt 3—4 pisma „Biuletień Opozycji". W zeszycie tym atakuje Trocki Radka, Śmigłę i Preobrażeńskiego za wyrzeczenie się ich stosunku z opozycją trockistowską.

Drukarnia „KADRA", Długa 50, tel. 186.30.

Drukowano na prawach rękopisu.